

**UCHWAŁA NR XXXIX/349/2021
RADY MIASTA I GMINY WRONKI**

z dnia 25 listopada 2021 r.

**w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Wronki
na rok 2022**

Na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 pkt. 7 oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Wronki na rok 2022, w brzmieniu stanowiącym załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Ustala się Plan wydatków Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Wronki na rok 2022 stanowiący załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
i Gminy Wronki

Piotr Władysław Rzyski

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Wronki na rok 2022

I Wstęp

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Wronki na rok 2022, stanowi kontynuację działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień realizowanych w Mieście i Gminie Wronki w latach ubiegłych, a obowiązek jego corocznego uchwalania przez radę gminy wynika z art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Zadania w obszarze uzależnień oraz integracji społecznej osób uzależnionych uwzględniają cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określonych w Narodowym Programie Zdrowia 2021-2025.

Problemy związane z zażywaniem substancji psychoaktywnych powodują wysokie koszty ekonomiczne ponoszone przez państwo. Koniecznym staje się podejmowanie działań zmierzających do ograniczania popytu i podaży tych środków, oraz realizacja zadań mających na celu redukcję szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych. Szczególnie istotne jest, by działania te podejmowane były już na poziomie lokalnym. Wszelkie działania redukujące tego typu szkody i zapobiegające powstawaniu problemów stanowią podstawę do przywracania równowagi.

Zapobieganie, opóźnianie lub redukcja używania substancji psychoaktywnych jest celem, który przy uruchomieniu spójnej strategii profilaktycznej jest możliwy do osiągnięcia. Lepsza znajomość szerokiego kontekstu przyczyn i konsekwencji używania środków psychoaktywnych tworzy szansę zrozumienia, że bez partycypacji i zaangażowania podmiotów realizujących zadania w zakresie narkomanii trudno spodziewać się zauważalnych efektów działań profilaktycznych. Łagodzenie skutków zażywania narkotyków, ukrywanie przed otoczeniem problemów z narkotykami, nadmierna zależność emocjonalna od osoby używającej substancji psychoaktywnych, koncentrowanie się na tej osobie kosztem siebie i rodziny, szukanie "obiektywnych" powodów brania daje podstawę do działań, które powinny zmienić zachowanie członka rodziny względem osoby używającej narkotyki. Poprzez prowadzenie działań dla rodzin, w których występuje problem narkomanii, zwiększy się poprawa funkcjonowania pozostałych członków rodzin. Dostępność do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej wpływa na zmniejszenie liczby osób używających szkodliwie substancje psychoaktywne. Osoby używające substancji psychoaktywnych szkodliwie oraz osoby uzależnione są szczególnie zagrożone wykluczeniem społecznym. Problemy tych osób, tj. bezdomność, wykluczenie z rynku pracy, zachowania kryminogenne, niesatysfakcjonujące pełnienie ról społecznych często prowadzą do marginalizacji. Realizacja programów edukacyjnych psychoedukacyjnych ma na celu poprawę ich funkcjonowania w społeczeństwie oraz poprawę ich jakości życia.

Podstawa prawna działań związanych z zapobieganiem narkomanii:

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Akt ten stanowi, iż zadania z zakresu działania narkomanii realizują organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie określonym w ustawie.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy i obejmuje:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonym uzależnieniem;
2. udzielenie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach wychowawczych i socjoterapeutycznych;

4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Należy podkreślić, iż Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii jest aktem prawa lokalnego, wyznaczającym kierunki działań osób, instytucji, jednostek, zajmujących się problematyką uzależnień na terenie naszej gminy.

I. Ocena sytuacji

Charakterystyka Miasta i Gminy Wronki.

Miasto i gmina liczyła 18.409 mieszkańców (stan na 31.12.2020 r.). Samo miasto zamieszkuje ponad 12 tys. Gmina podzielona jest na 20 sołectw, z czego część leży po prawej stronie rzeki Warty na terenie Puszczy Nadnoteckiej. Z uwagi na firmę „Samsung”, „Amicę”, Zakład Karny, szkoły średnie, oraz uczęszczanie młodzieży do szkół w innych miejscowościach występuje duża migracja osób. Co dziennie do pracy, głównie do Samsunga jest dowożonych wiele ludzi z miejscowości bardzo daleko oddalonych od Wroniek. Podobnie jest z osobami uczącymi lub zatrudnionymi w innych miejscowościach na terenie województwa. Daje to możliwość kontaktów z tzw. dilerami i sprowadzania narkotyków, dopalaczy na teren naszej gminy. Ponadto obecnie istnieje możliwość zamawiania środków psychoaktywnych narkotyków, dopalaczy przez Internet.

II. Opis zjawiska na podstawie diagnozy

„Dopalacze” to nowe, nieprzebadane substancje przyjmowane według nowych nierozpoznanych wzorów. W efekcie brak doświadczeń z tymi substancjami u użytkowników zwiększa ryzyko powikłań. O niektórych z tych substancji można przypuszczać, że są bardziej niebezpieczne niż ich legalne odpowiedniki. W ciągu ostatnich 10 lat scena narkotykowa zmieniała się w Polsce głównie poprzez pojawienie się bardzo dużej liczby nowych substancji psychoaktywnych.

Z badania ESPAD wynika, że 3,3 % badanych z młodszej grupy ankietowanych oraz 3,1% ze starszej było kiedykolwiek w sklepie z „dopalaczami”. Odsetki respondentów, którzy dokonywali zakupu są jeszcze niższe. Uczniowie wchodzili w posiadanie dopalaczy poprzez ich zakup w innym miejscu niż sklep i Internet (odpowiednio 2,8% i 2,0%). Do używania dopalaczy, chociaż raz w życiu przyznało się 2,6% gimnazjalistów i 4,0% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem po te substancje sięgało 2,1% badanych z pierwszej grupy i 2,2% z drugiej.

Zadania dotyczące różnych obszarów zapobiegania problemom związanym z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przeciwdziałania skutkom z tego wynikającym realizowane są przez podmioty posiadające odpowiednie zasoby i przygotowanie do realizacji zadań z zakresu edukacji i profilaktyki, terapii oraz redukcji szkód.

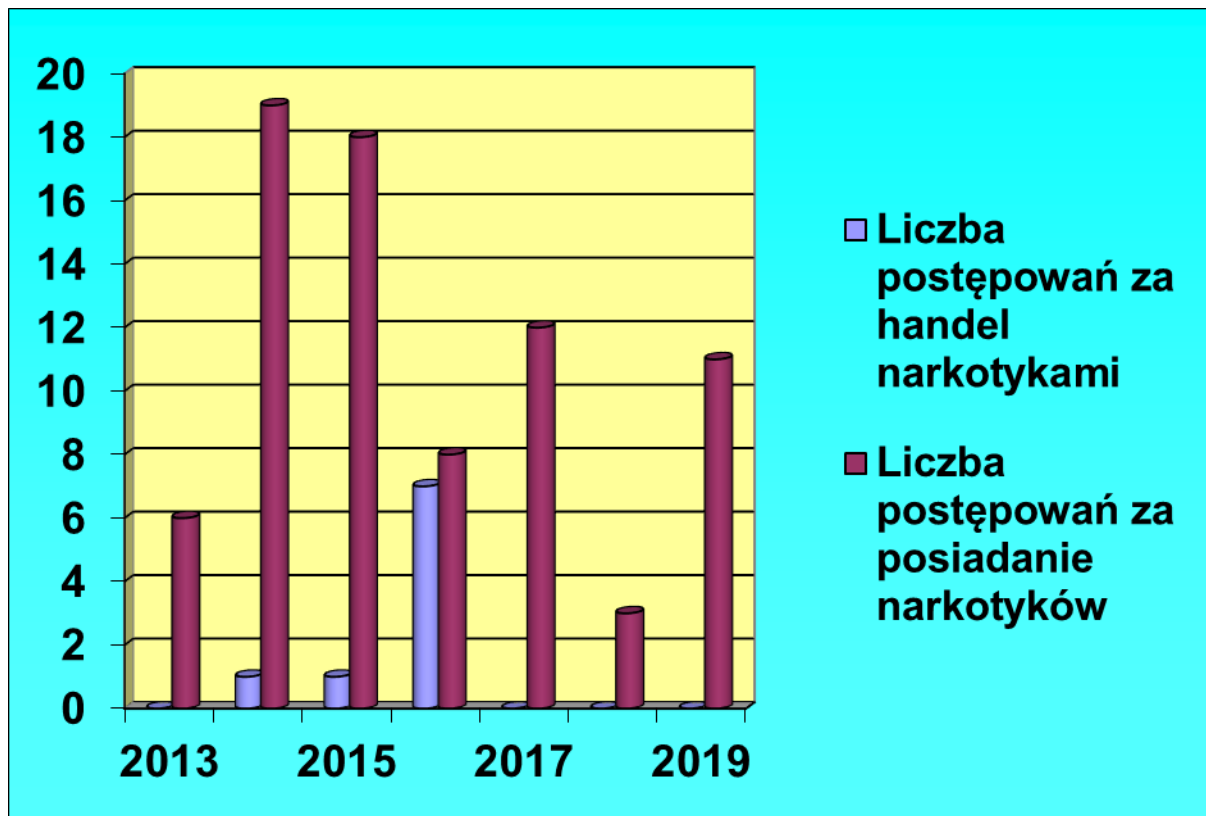
Monitorowanie zjawiska narkomanii dostarcza podstaw do planowania działań oraz oceny ich skuteczności. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii opracowany został w oparciu o diagnozę sytuacji w gminie Wronki przeprowadzonej w 2019 r. oraz w oparciu o bieżące informacje ze szkół i Policji.

Metody jakich użyto do zdobycia informacji to Metoda sondażu diagnostycznego:

- **Ankieta** przeprowadzona w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadpodstawowych na terenie miasta i gminy Wronki,
- **Wywiad** przeprowadzony z przedstawicielami instytucji, sklepów, mieszkańcami miasta i gminy,
- **Dane statystyczne** z MGOPS, UMiG, Policji, GKRPA.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy wynika, że problem związany z zażywaniem narkotyków na terenie miasta i gminy Wronki istnieje i jest na piątym miejscu zagrożeń jakich obawiają się mieszkańcy. Z przeprowadzonych badań wynika, że codziennie po narkotyki sięga 18% uczniów, więcej niż raz w tygodniu 10,5%. Są to sygnały świadczące, że problem z używaniem substancji psychoaktywnych (narkotyków) na terenie gminy istnieje.

Najczęstszym powodem sięgania po narkotyki jest chęć dobrej zabawy, zrelaksowania się, odprężenia i pokonania sytuacji stresujących. W ciągu 2021 r. zgłosiła się o pomoc tylko jedna osoba, która miała problem z zażywaniem narkotyków (marihuana, amfetamina) oraz prawdopodobnie dopalaczy.

Uzyskane dane pozwalają na wyciągnięcie następujących wniosków:

1. Młodzież sięga po narkotyki najczęściej: do towarzystwa (33% badanych), w chwilach silnych emocji (23%), z przyzwyczajenia (18%), pod namową kolegów, koleżanek;
2. Okazją sprzyjającą sięgania po narkotyki są także różnego rodzaju dyskoteki, zabawy, występy znaczących artystów, w których bardzo chętnie uczestniczy młodzież;
3. Częstotliwość zażywania narkotyków wzrasta również w okresach związanych z nasileniem różnego rodzaju egzaminów, np. zakończenie semestru w szkołach, matury, sesja egzaminacyjna, oraz w okresie wakacji;
4. Istnieje potrzeba edukacji młodzieży by uświadomiła sobie ogrom zagrożeń, jakie niesie toksykomania, aby nabrała umiejętności przeciwstawiania się jej w trosce o własne zdrowie i życie, chociaż z badań wynika, że 67% stwierdza, iż narkotyki nie pomagają w sytuacjach kryzysowych;
5. Niewłaściwe kontakty koleżeńskie, brak wzorców sprawiają, że stają się one czynnikiem przyczyniającym się do uzależnienia od narkotyków;
6. W działalności profilaktycznej należy rozwijać opiekę nad rodziną poprzez uświadomienie rodziców o przyczynach zjawiska toksykomanii oraz daleko rozwiniętą pedagogizacją (z badań wynika, że w większości przypadków rodzice nie podejrzewają swoje dzieci o kontakt z narkotykami).

III. Zdiagnozowane obszary problemowe Drzewo problemów

koszty leczenia			ryzyko utraty kontroli nad zażywaniem eksperymentalnym, nadużywanie		
uzależnienie			osłabienie więzi rodzinnych, wykołajenie, łamanie prawa		
jednostka nieprzystosowana społecznie			zaniedbywanie własnego życia, nieodpowiedzialność		
zażywanie eksperymentalne – incydentalne narkotyków przez młodzież					
niskie poczucie własnej wartości	niski poziom wiedzy o skutkach zażywania narkotyków	słabe więzi rodzinne i brak wychowania edukacyjnego	łatwy dostęp	brak alternatywnych form spędzania wolnego czasu oraz skutki pandemii (izolacji domowej)	brak zaangażowania w działania profilaktyczne społeczności lokalnej
	Mało efektywna profilaktyka w szkołach	Brak zaangażowania rodziców w edukację w zakresie uzależnień	tempo wzrostu zażywania narkotyków		
	Brak zintegrowanych działań profilaktycznych				

IV. Definicja celów gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Ograniczenie zażywania eksperymentalno – incydentalnego narkotyków przez młodzież:

- wzmocnienie w młodzieży poczucia własnej wartości,
- umocnienie więzi rodzinnych i dążenie do wychowania edukacyjnego,
- alternatywne formy spędzania wolnego czasu,
- skuteczna profilaktyka w szkołach,
- szeroka edukacja rodziców w zakresie uzależnień,
- zwiększenie poziomu wiedzy o skutkach zażywania narkotyków,

Sformułowane cele są wynikiem procesu identyfikacji problemów oraz opartej na kryteriach decyzji, rozwiązanie, których z nich będzie celem programu Przeciwdziałania Narkomanii.

V. Cel główny: Ograniczenie zażywania eksperymentalno –incydentalnego narkotyków przez młodzież

Cele szczegółowe/operacyjne:

1. Utrzymanie na obecnym poziomie oferty Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych od narkotyków.
2. Objęcie opieką w punkcie konsultacyjnym rodzin osób uzależnionych.

3. Uczestnictwo dzieci z rodzin uzależnionych od narkotyków w warsztatach, zajęciach terapeutycznych, obozach, świetlicach opiekuńczo - wychowawczych.
4. W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii będą realizowane programy profilaktyczne na terenie szkół podstawowych i gimnazjów oraz świetlic. Programy profilaktyczne będą miały na celu naukę umiejętności chroniących oraz informacje o szkodliwości zażywania narkotyków, dopalaczy, których używanie może prowadzić do poważnych skutków zdrowotnych czy społecznych.
5. Edukacja i szkolenia.
 - a. Dofinansowywanie profesjonalnych programów profilaktycznych dla dzieci młodzieży oraz ich rodziców, na terenie szkół.
 - b. Prowadzenie szkoleń dla nauczycieli, pracowników Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, członków GKRPA w zakresie działań profilaktycznych.
 - c. Prowadzenie szkoleń dla przedstawicieli instytucji (policja, SM, służba zdrowia, kuratorzy i inni) mających udział w rozwiązywaniu lokalnych problemów narkomanii.
6. Inne formy działań profilaktycznych.
 - a. Udział w ogólnokrajowych i lokalnych działaniach mających na celu ograniczenie zasięgu narkomanii i pogłębiających wiedzę na temat zapobiegania narkomanii.
 - b. Zamieszczanie informacji na temat środków narkotycznych, dopalaczy oraz możliwościach pomocy na terenie miasta i gminy Wronki w prasie lokalnej, telewizji lokalnej, Internecie na stronie UMiG oraz innych środkach masowego przekazu.
 - c. Organizacja imprez profilaktycznych (np., festyny, imprezy szkolne itp.)
 - d. Zakup, materiałów informacyjno – edukacyjnych oraz materiałów do prowadzenia zajęć profilaktycznych i terapeutycznych w szkołach i innych placówkach oświatowych i wychowawczych.
 - e. Prowadzenie konkursów na temat uzależnień i wiedzy o zdrowiu wśród dzieci i młodzieży wspólnie z innymi podmiotami w tym Policją.
7. Realizacja zadań Gminnego Programu Przeciwdziałaniu Narkomanii przy współpracy z innymi podmiotami (GOPS, Policją, SM, służbą zdrowia, kościołami, sołtysami, stowarzyszeniami itp.).
8. Udzielanie pomocy polegającej na wzmocnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, rozmowach wspierających itp.
9. Współpraca z pracownikami socjalnymi i instytucjami, mającymi kontakt z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi od narkotyków.
10. Promowanie zdrowego stylu życia , wolnego od narkotyków i innych używek oraz różnych form aktywnego spędzenia czasu wolnego.

Partnerzy w realizacji programu:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
2. Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
3. Służba zdrowia
4. Placówki oświatowe
5. Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury
6. Sąd Rejonowy w Szamotułach
7. Parafie
8. Policja
9. Straż Miejska
10. Sołtysi
11. Kluby sportowe
12. Stowarzyszenia

VI. System monitoringu gminnego - ewaluacji

Monitoring polegać będzie na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji ilościowych i jakościowych na temat przebiegu wdrożenia programu aspekcie finansowym, rzeczowym i czasowym w celu zapewnienia realizacji zgodnie z wcześniejszymi założeniami. Podczas realizacji poszczególnych projektów będzie prowadzony monitoring przebiegu i jakości wykonania konkretnych zadań, ich godności z przyjętymi założeniami. Monitorowanie i uaktualnianie danych na temat instytucji, placówek oraz osób prowadzących działania profilaktyczne i lecznicze. Współpraca z Krajowym Biurem do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii – stosowanie wyznaczonych przez Biuro standardów realizacji działań profilaktycznych oraz działań z zakresu

pomocy osobom uzależnionym. Współpraca z Policją w celu prowadzenia wspólnych działań. Zebrane na tej podstawie informacje zostaną wykorzystane do podsumowania realizacji programu w 2022 roku oraz przeprowadzenia ewaluacji końcowej programu.

VII. Finansowanie programu

Środki finansowe na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z pieniędzy za opłaty za wydane zezwolenia na sprzedaż alkoholu zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr XXXIX/349/2021

Rady Miasta i Gminy Wronki

z dnia 25 listopada 2021 r.

Plan wydatków Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Wronki na rok 2022					
Realizacji każdego z celów służą zadania					
L.p.	Zadanie/projekt	Działania	Wskaźniki	Źródła pozyskiwania wskaźników	Budżet
1	Zwiększenie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży o skutkach zażywania substancji psychoaktywnych. Wzmocnienie w młodzieży poczucia własnej wartości.	Prowadzenie zajęć profilaktycznych w szkołach z dziedziny narkomanii. Udział w terapii zajęciowej w Rogoźnie. Zajęcie poruszające temat asertywności oraz sytuacji zagrażających.	listy uczestników	faktury	15.200
2	Podniesienie wiedzy członków GKRPA, nauczycieli, policjantów, strażników SM i innych osób zajmujących się profilaktyką	szkolenia dla kadry szkolnej, policjantów, strażników SM	liczba uczestników	faktury	9.000
3	Zaangażowanie w działania profilaktyczne społeczności lokalnej	Plakaty, ulotki, udział w spotkaniach środowiskowych	ilość zakupionych materiałów, ilość spotkań	faktury	800
Ogółem zaplanowane środki na przeciwdziałania narkomanii					25.000

Uzasadnienie

Podjęcie przez Radę uchwały jest konieczne, gdyż obowiązek taki nakłada art. 10 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Jednocześnie zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy również opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.